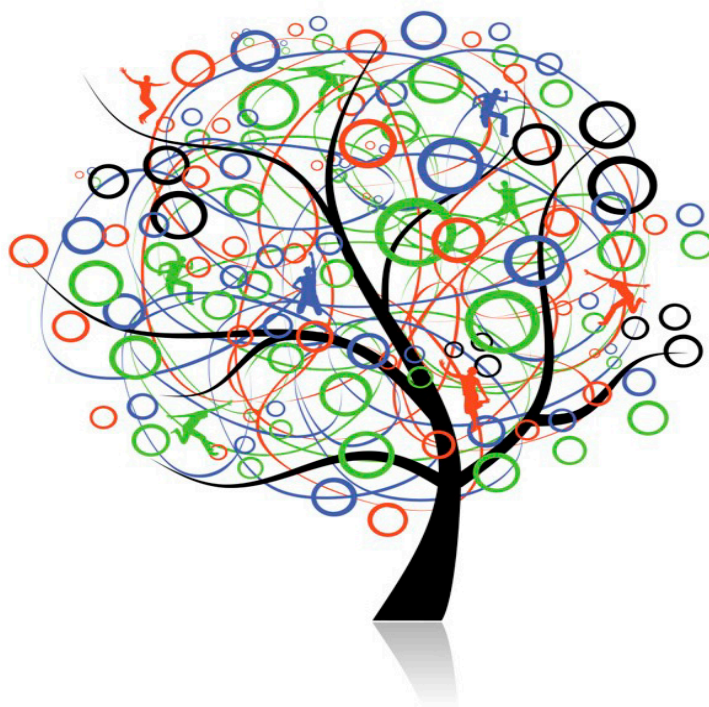

PARTNERSKAPET – TILL STÖD FÖR KUNSKAPSSTYRNING INOM SOCIALTJÄNSTEN

Verksamhetsberättelse för 2020

1 Innehåll

Partnerskapet – till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten	1
1 Innehåll	2
2 Verksamhetsberättelse 2020	4
Styrgruppen består av följande personer:	4
3 Sammanfattning	5
Pågående piloter	5
Pågående prioriterade samverkansområden	6
4 Om Partnerskapet	7
Vision	7
Bakgrund	7
Parterna	9
5 Mål 2020	10
Måluppfyllelse	10
6 Arbetssätt	12
Dialog – för att identifiera och prioritera behov	12
Piloter och prioriterade samverkansområden i Partnerskapet	13
7 Piloter	14
PILOT EFFEKTIVT TIDIGT STÖD INOM EKONOMISKT BISTÅND OCH MISSBRUK	14
PILOT IMPLEMENTERING AV NATIONELLA KUNSKAPSTÖD OM SPELBEROENDE	19
PILOT FÖRSTUDIE OM EVENTUELL YRKESRESA INOM VÅRD OCH OMSORG	20
8 Prioriterade samverkansområden	23
INDIVIDBASERAD SYSTEMATISK UPPFÖLJNING	23
PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - KOMMUNALT FINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	26
9 Inriktning och planering 2021	29
Möten 2021	29
Prioriterade samverkansområden 2021	29
Fortsatt arbete i piloter	30
Avslutade piloter	31

2 Verksamhetsberättelse 2020

Styrgruppen för Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning i socialtjänst avger härmed följande berättelse över Partnerskapets verksamhet under perioden 1 januari 2020-31 december 2020.

Styrgruppen består av följande personer:

Representant för det nationella nätverket för regionala samverkans- och stödstrukturer, RSS:

- Eva Köpman-Hagström, verksamhetschef FoU Region Uppsala

Representant för Socialstyrelsen:

- Jenny Rehnman, avdelningschef, Avdelningen för Kunskapsstyrning för socialtjänsten

Representant från Sveriges kommuner och regioner, SKR:

- Mari Forslund, sektionschef, Avdelningen för vård och omsorg, Sektionen för kvalitet och uppföljning

Styrgruppen fastställer verksamhetsberättelsen genom beslut på ordinarie styrgruppsmöte.

3 Sammanfattning

Under 2020 har målet varit att fortsätta att i samverkan identifiera behov, initiera och driva utvecklingsarbete på områden som parterna prioriterat samt att stödja de utvecklingsarbeten som pågår i Partnerskapet.

Precis som all annan utvecklingsverksamhet som riktar sig mot hälso- och sjukvård och socialtjänst har årets arbete påverkats och präglats av Covid-19. De möten som vanligtvis är långa och utformade för att utmärkas av delaktighet och dialog har kortats ner till kortare informationsmöten. RSS, SKR och myndigheternas arbete har i huvudsak fått ställas om till mer operativt arbete för att snabbt och konkret kunna vara ett stöd för verksamheterna i pandemiarbetet. Det har betytt att några av de aktiviteter som planerats inom ramen för Partnerskapets arbete har fått sättas på paus eller fått planeras om.

Arbetet under året har skett i tre parallella spår:

- 1) Dialogmöten: Två möten med parterna (RSS, Sos och SKR) där fokus varit: i) information om pågående arbete och dialog om ett förslag på en ny Pilot, ii) kunskapsseminarium för tillsammans utforska socialtjänstens förebyggande arbete och tidiga stöd iii) årsmötet för att planera inriktning och verksamhet 2021.
- 2) Piloter: Arbete i så kallade piloter där vi undersöker möjligheter att lösa de behov/problem som identifierats och tagits emot i Partnerskapet. Piloter arbetar med gapanalyser, förstudier och/eller test i liten skala.
- 3) Prioriterade samverkansområden: Arbete i gemensamma utvecklingsprojekt som prioriterats långsiktigt av parterna.

Pågående piloter

Implementering av kunskapsstöd för spelberoende

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i syfte att utveckla arbetet med spelberoende i Hallands län genom att implementera nationellt framtagna kunskapsstöd och rekommendationer samt att testa en modell för implementering av dessa.

Effektivt tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och SKR för att identifiera verksamt förebyggande arbete inom områdena ekonomiskt bistånd och missbruk.

Yrkesresa inom området kommunernas vård och omsorg

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och SKR i syfte att undersöka behov och förutsättningar för en yrkesresa inom kommunernas vård och omsorg.

Pågående prioriterade samverkansområden

Systematisk uppföljning

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att stärka den regionala nivåns kapacitet och förmåga att stötta lokala verksamheter med systematisk uppföljning. Fokuserar på att ta fram och utveckla de olika stöd som identifierades som behov under Piloten.

Kommunalt finansierad hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att stödja genomförandet av åtgärdsplanen med sju utvecklingsområden inom kommunal hälso- och sjukvård som togs fram av Piloten och som nu integrerats med Socialstyrelsens stöd till omställningen till god och nära vård.

Nationell tillämpning Yrkesresan

Under året har en förstudie i samverkan mellan SKR, RSS och Socialstyrelsen bedrivits i syfte att undersöka förutsättningar för gemensam introduktion och kompetensutveckling för medarbetare inom myndighetsutövning i socialtjänsten. Kommunerna ska nu ta ställning till om de vill ansluta till satsningen. På höstens årsmöte beslutades att denna pilot blir ett prioriterat samverkansområde under förutsättning att tillräckligt många kommuner väljer att delta.

4 Om Partnerskapet

Vision

Genom samverkan, dialog och samordning av initiativ bidrar Partnerskapet till behovsanpassad kunskapsutveckling och stöd för implementering så att bästa tillgängliga kunskap används.

Bakgrund

Enligt regeringens och SKR:s överenskommelse för år 2016 skulle SKR, Socialstyrelsen och de regionala samverkans- och stödstrukturerna i samverkan med andra centrala aktörer ta fram en modell för att säkerställa långsiktig samverkan mellan olika aktörer på olika samhällsnivåer. Aktörerna har olika ansvar med samma mål att bidra till kunskapsutveckling av stöd för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten. Gemensamt föreslog parterna ett arbete i form av ett Partnerskap – "Partnerskapet för samverkan mellan nationell nivå och de regionala samverkans- och stödstrukturerna till stöd för kunskapsutveckling i socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård". Under 2019 fattade styrgruppen beslut om att förtydliga Partnerskapets inriktning mot socialtjänsten – "Partnerskapet för stöd till kunskapsstyrning inom socialtjänsten".

I planen för överenskommelsen listades följande uppgifter för Partnerskapet:

- 1) Samråda om socialtjänstens behov av kunskapsutveckling utifrån de dialoger som skett mellan Rådet för styrning med kunskap och Huvudmannagruppen samt i Nationella samverkansgruppen för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S).
- 2) Utifrån ovanstående skapa en samlad bild av behovet av kunskapsutveckling.
- 3) Tydliggöra vilken befintlig kunskap som finns att förmedla från nationell nivå utifrån ovanstående behov.
- 4) Analysera och diskutera hur olika delar av den önskade kunskapsutvecklingen (gapet mellan den kunskap som finns och används och önskat läge) hanteras bäst: lokalt, regionalt eller nationellt och av vilken nationell aktör.
- 5) Initiera och genomföra gemensamma utvecklingsarbeten i olika former.
- 6) Vara en mottagare för lovande exempel på lokal kunskapsutveckling.
- 7) Kommuniera Partnerskapets arbete och resultatet av detsamma.
- 8) Genomföra uppföljning av Partnerskapets aktiviteter och resultat av dem.

Ytterligare en punkt har tillkommit på initiativ från styrgruppen under 2018:

- 9) Att samverka med Regionernas System för Kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård

Partnerskapet arbetar på flera olika sätt för att lösa dessa uppgifter, var för sig och tillsammans. Utifrån uppgifterna ovan arbetar vi på följande sätt: Vi samråder om behov genom att föreslå och diskutera nya områden för Piloter där vi tillsätter strategiska och/eller operativa arbetsgrupper (punkt 1). I Piloten arbetar man sedan med att skapa en samlad bild av behovet (punkt 2) genom att göra en gedigen problemanalys samt att därefter göra en gapanalys (punkt 3) för att identifiera vilken kunskap som redan finns i relation till behovet. Den strategiska gruppen som leder arbetet i piloten stämmer sedan av med alla parter på ett dialogmöte där man föreslår och diskuterar hur arbetet bör bedrivas framåt (punkt 4). Om samverkan framåt bedöms som fortsatt viktigt för att lösa problemet initieras ett gemensamt utvecklingsarbete som ett prioriterat samverkansområde (punkt 5).

Det finns också möjlighet att som part i Partnerskapet föreslå att undersöka förutsättningar för nationell spridning av ett lokalt framtaget arbetssätt eller en metod (punkt 6). Även i detta fall tillsätts en Pilot och en strategisk grupp för att undersöka behovet av detta samt vilka förutsättningar som finns för att genomföra och sedan också förvalta detta nationellt. Vid behov tillsätter den strategiska gruppen en eller flera operativa grupper för att genomföra aktiviteter.

Arbetet i Piloter som beskrivs senare illustrerar olika sätt att närma sig dessa uppgifter där vi prövar att arbeta och efter hand analyserar vilka processer som är framgångsrika.

Kunskapsguiden är den främsta kommunikationskanalen för att sprida resultatet av Partnerskapets aktiviteter (punkt 7). Där finns också information om Partnerskapet och kontaktuppgifter till alla parter.

Under 2020 har vi samverkat med Regionernas System för Kunskapsstyrning (RSS) inom hälso- och sjukvård främst inom ramen för det prioriterade samverkansområdet "Den hälso- och sjukvård som finansieras av kommuner" samt genom gemensamma kanslimöten (punkt 9).

Parterna

De parter som ingår i Partnerskapet är de Regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS), Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Socialstyrelsen (Sos). För Partnerskapets aktiviteter och dialoger samordnar varje RSS sitt läns kommuner, SKR samordnar flera nätverk med experter i sakfrågor på nationell nivå och Sos samordnar de andra myndigheterna i Rådet för styrning med kunskap.

5 Mål 2020

- 1) Att vi har säkerställt en långsiktig samverkan mellan relevanta aktörer som inom ramen för sina olika uppdrag delar ansvaret att bidra till kunskapsutveckling för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten.
- 2) Att utveckla och bedriva arbete i Piloter och Prioriterade samverkansområden.
- 3) Att Partnerskapet är förankrat internt hos respektive part.

Måluppfyllelse

Mål 1: Säkerställa långsiktig samverkan

Målet är i huvudsak uppfyllt, två RSS:er har inte undertecknat. I december 2020 fanns 24 undertecknade styr- och ledningsdokument.

Följande har undertecknat:

- Kommunal utveckling Region Jönköpings län
- Regionalt stöd socialtjänst och vård, Sörmland
- Region Västerbotten, enheten för näringsliv och samhällsbyggnad
- Enheten för hälsa och välfärd Region Dalarna
- Östergötlands Kommuner
- Fyrbodals kommunalförbund
- Skaraborgs kommunalförbund
- Göteborgsregionens kommunalförbund GR
- Region Jämtland/Härjedalen
- Socialtjänstens samverkans- och stödstruktur Kommunförbundet Västernorrland
- Boråsregionen
- Skånes kommunalförbund
- Sveriges kommuner och regioner, avdelningen för vård och omsorg
- Socialstyrelsen, avdelningen Kunskapsstyrning för socialtjänsten
- Region Kronoberg
- Region Värmland
- Region Örebro län
- Norrbottens kommuner
- Region Gotland
- Regionförbundet i Kalmar län
- Region Västmanland
- Stockholms regionala samverkans- och stödstrukturer
- Region Gävleborg

- Region Uppsala

Följande har meddelat att de avser att underteckna och deltar i Partnerskapet aktiviteter:

- Region Halland

Följande län har inte svarat om de avser att underteckna och deltar inte heller i Partnerskapets aktiviteter:

- Region Blekinge

Mål 2: Utveckla och bedriva arbete i Piloter och Prioriterade samverkansområden
Målet är uppnått.

Partnerskapet har tagit omhand förslag till piloter, prövat att i samverkan utveckla en gemensam problembild och förslag till lösningar inom olika områden samt arbetat med att utveckla nya stöd i prioriterade samverkansområden. Detta arbete beskrivs närmare i kommande avsnitt.

Mål 3: Partnerskapet är förankrat internt hos respektive part
Målet är i huvudsak uppnått.

Kansliet för Partnerskapet har börjat arbeta med en verktygslåda för kommunikation för att underlätta förankring hos respektive part. Fortsatt arbete med detta mål kommer att ske under 2021.

6 Arbetssätt

Nedan beskrivs de arbetssätt som finns inom Partnerskapet

Dialog – för att identifiera och prioritera behov

I planen som togs fram för arbetet med Partnerskapet (Samverkansmodell för långsiktig kunskapsutveckling), samt i styr- och ledningsdokumentet för Partnerskapet föreslås att Partnerskapets parter ska träffas tre gånger per år och att ett av dessa möten ska vara ett årsmöte. På årsmötet 2019 beslutades att istället ses två gånger per år, men att istället ha längre möten vid dessa tillfällen. På årsmötet 2019 beslutades också att testa en ny form för erfarenhetsutbyte och lärande i form av kunskapsseminarium.

Inför varje dialogmöte finns möjlighet att ge förslag på nya områden där man identifierat behov av samverkan inom Partnerskapet. Alla parter kan lyfta in nya frågor. Mötena består av representanter för alla tre parter. Under 2020 har följande möten genomförts: 22/4, samt 15/10 som också var årsmötet.

Under 2020 hölls ett kunskapsseminarium om socialtjänstens tidiga stöd och förebyggande arbete. Seminariet genomfördes som en studiosändning på grund av rådande omständigheter med pandemi då det inte var möjligt att ses fysiskt. Fokus på seminariet valdes med anledning av att Partnerskapet har en Pilot som handlar om socialtjänstens tidiga stöd. Under seminariet presenterade Piloten sitt pågående arbete. Professor Torbjörn Forkby från Linnéuniversitetet föreläste om "Tidigt stöd och preventiva strategier" samt om "Serviceinsatser och förändringsarbete". Annika Magnerot, RSS Kronoberg, presenterade det lokala arbetet "Barnets bästa gäller!" Deltagarna fick möjlighet att diskutera frågan om en omställning till mer tidigt stöd i mindre grupper i sin hemorganisation eller via digitala mötesrum. Seminariet avslutades med temat "Tillitsskapande organisering" där föreläsarna möttes i en dialog kring samverkan mellan forskning och praktik.

Kunskapsseminariet spelades in och kan spridas till intresserade grupper via Partnerskapets olika kanaler.

Piloter och prioriterade samverkansområden i Partnerskapet

Pilot:

En pilot i partnerskapet är till för att pröva ett arbetssätt, utveckla ett koncept eller på annat sätt försöka lösa ett problem som parterna har uppmärksammat.

I syfte att nå så hög transparens som möjligt i arbetet med piloterna bör följande frågor besvaras:

- Vad är problemet/behovet?
- Vem har definierat det?
- Hur ska det lösas/testas?
- Vilka behöver vara med?
- Varför är samverkan viktigt i just denna fråga?

En pilot kan t.ex. vara en förstudie, en gapanalys eller ett test i liten skala för att pröva giltighet och relevans.

Prioriterat samverkansområde:

När en Pilot visar att det finns ett fortsatt behov av samverkan och det finns förslag på aktiviteter där nyttan med samverkan kan påvisas blir det ett prioriterat samverkansområde. Det betyder att aktiviteterna går från liten till stor skala och Partnerskapet kommer att prioritera området långsiktigt och följa arbetet under partnerskapsdialoger.

7 Piloter

Under 2020 har arbete i Piloter bedrivits inom ramen för följande områden:

- Effektivt tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk
- Nationella Yrkesresor för medarbetare i socialtjänsten
- Implementering av kunskapsstöd för spelberoende
- Förstudie om eventuell yrkesresa inom vård och omsorg

Nedan följer Piloternas strategiska gruppers egna sammanfattningar av arbetet.

PILOT EFFEKTIVT TIDIGT STÖD INOM EKONOMISKT BISTÅND OCH MISSBRUK

Bakgrund/problembeskrivning:

Socialtjänstens chefer i Stockholm har uppmärksammat behovet av att ha bättre kunskap om verksamma arbetssätt i förebyggande arbete/tidigt stöd. De insatser som ges är oftast gjorda för problem som redan har uppstått och inte som förebyggande/tidiga, vilket avspeglas i sig i de kunskapsstöd som finns.

Av delbetänkandet "Ju förr desto bättre" (SoU 2018:32) framgår att "en socialtjänst som förhindrar eller motverkar sociala problem och social utestängning innebär något mer än att socialtjänsten erbjuder enstaka förebyggande insatser. I stället handlar det om att utveckla ett nytt arbetssätt och om att integrera ett förebyggande perspektiv."

Syfte:

Syftet med piloten Effektivt tidigt stöd är att underlätta en rättssäker, jämlik och jämställd socialtjänst där resurser delvis flyttas från nuvarande fokus på specialiserade insatser till mer tidigt stöd i syfte att förebygga långvarigt stödbehov.

Mål:

Målet med piloten är att beslutsfattare inom socialtjänsten ska få stöd i att utveckla verksamheten från specialiserade insatser till mer tidigt stöd. Piloten ska mynna ut i en rapport som beskriver vilket tidigt stöd arbetssätt/metoder inom ekonomiskt bistånd respektive missbruk som är verksamma/verkar vara verksamma och vilka man bör fasa ut.

I den strategiska gruppen ingår:

- SKR
- Socialstyrelsen
- Göteborgsregionen
- Region Örebro län
- Stockholms stad

I den operativa gruppen ingår:

- Göteborgsregionen via FoU i väst
- Region Örebro län
- Stockholms stad

Genomförda aktiviteter 2020:

- Avtalstecknande med upphandlad forskare
- Godkännande av projektplan och tidplan
- Den operativa gruppen har haft möte 8 gånger
- Strategisk grupp har haft möte 6 gånger
- Workshop med experter
- 46 intervjuer med experter, verksamhetsrepresentanter och brukarrepresentanter har genomförts
- Workshop för Analys och kvalitetssäkrings för en första genomgång av resultatet har genomförts
- Slutrapport inlämnad

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Arbetet har kunnat utföras i stort sett enligt plan. Workshops, intervjuer och möten har skett digitalt istället för på plats. Då deltagarna i projektet har kommit från olika delar av landet har detta snarare underlättat arbetet i projektet.

PILOT NATIONELLA YRKESRESOR

Bakgrund/problem beskrivning:

Yrkesresan är ett webbaserat program för introduktion och kompetensutveckling för personal inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga. Programmet har tagits fram av kommunalförbundet Göteborgsregionen (GR) på

uppdrag av cheferna för individ- och familjeomsorgen i regionen. Yrkesresan lanserades 2017 och finansierades av de 13 medlemskommunerna i GR. Under 2018 och 2019 har ytterligare kommuner i Boråsregionen, Skaraborg och Halland anslutit till kompetensutvecklingsprogrammet, sammanlagt är det idag 39 kommuner som använder Yrkesresan.

När fler kommuner utanför dessa regioner som tagit del av information om Yrkesresan har frågan väckts om den inte kunde utvidgas för en nationell tillämpning samt om fler nationella Yrkesresor skulle kunna tas fram med andra inriktningar inom socialtjänstens myndighetsutövning. Detta har under 2019 och 2020 utretts inom ramen för Partnerskapet.

En förstudie genomfördes under 2019 med en projektledare finansierad av SKR i samarbete med Socialstyrelsen, de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) och GR. Syftet var att undersöka möjligheterna till en nationell tillämpning av Yrkesresan. Under 2019 genomfördes två förstudier. Den första förstudien fokuserade på de innehållsliga delarna i själva Yrkesresan och belyste metoden och pedagogiken i paketering och förmedling av innehåll och form för kompetensutvecklingen. Den andra förstudien utredde juridiska förutsättningar rörande kommunallagens och konkurrenslagstiftningens bestämmelser för en eventuell avtalssamverkan mellan kommuner och Regionala Samverkans och Stödstrukturer. Resultatet av 2019 års arbete pekade på att den befintliga Yrkesresan kan användas av alla kommuner.

Syfte:

Att ta fram en generisk modell för organisering (teknisk plattform, förvaltning, utveckling, kvalitetssäkring, affärsmodell, avtal m.m.) som möjliggör att Yrkesresor med andra inriktningar inom socialtjänsten kan utvecklas.

Att kunna erbjuda kommunerna att ansluta sig till ett koncept som innebär 5 yrkesresor för personal inom olika områden i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. Den första yrkesresan kommer att vara en nationell tillämpning av befintlig resa för socialsekreterare inom myndighetsutövning för barn och unga.

Mål:

Fokus för 2020 års arbete har varit att ta fram förslag till både en nationell teknisk plattform för digital förvaltning av Yrkesresan och en modell för organisering av

förvaltning/utveckling/kvalitetssäkring av de innehållsliga delarna samt att fördjupa kunskapen om de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för att skapa nationella Yrkesresor.

I styrgruppen ingår:

- Åsa Furén Thulin (SKR)
- Mari Forslund (SKR)
- Annika Öquist (SoS)
- Malin Lindén Olsson (Socialchefsnätverket)
- Lena Holmlund (Göteborgsregion)
- Ingmar Ångman (RSS-nätverket)
- Jenny Birkenstad (SKL Kommentus)
- Nicholas Singleton (Göteborgsregionen)

I den operativa gruppen ingår:

- Johanna Maxson (SKR)
- Anna Lilja Qvarlander (SKR)
- Camilla Wiberg (SKR)

Följande har också bidragit i arbetet:

- Cristina Dahlberg (GR)
- Nicholas Singleton (GR)
- Anneli Lie (SKL Kommentus)
- Hannes Härfast (Affärskoncept)
- Gustav Blomberg (Affärskoncept)

Genomförda aktiviteter 2020:

Under 2020 har utredningsarbetet fokuserat på:

- Att hitta en lämplig digital plattform för att härbärgera kompetensmaterialet. SKL Kommentus AB har ställt sig positiva till att ansvara för den tekniska förvaltningen av Yrkesresan samt ansvara för support och teknisk projektledning. Bolaget har för andra delar inom SKR upphandlat en s.k. lärplattform, och utredningen har undersökt om den lärplattformen skulle kunna integrera Yrkesresan utan att tappa det pedagogiska upplägget. Resultatet har påvisat, genom en s. k proof of concept, att det är fullt möjligt. Vi kan också se att lärplattformen förbättrar

den administrativa strukturen och ger fler möjligheter att utveckla innehållet. Innehållet kommer också att tillgänglighets anpassas.

- Utreda modell för organisering. RSS som finns i varje län utgör organisation för kompetensutvecklingen och arrangerar/samordnar utbildningarna för kommunerna i sina län. Några RSS, får också ett nationellt uppdrag att ta fram och förvalta nya Yrkesresor. SKR kommer att ha ett kansli för nationell samordning och SKL Kommentus kommer att ansvara för den tekniska utvecklingen. Vilka resterande fyra yrkesresor kommer att bli är ännu inte klart, en modell för detta kommer att utvecklas under tidigt 2021. De kommuner som väljer att ansluta sig kommer att bli involverade och deras önskemål kommer att beaktas i den processen.
- Utreda ekonomiska förutsättningar. Kommunerna föreslås att finansiera teknisk plattform, nationell samordning samt förvaltning/utveckling av befintlig och nya Yrkesresor till RSS genom en årlig avgift till SKR. SKR föreslås samordna all finansiering till Kommentus AB och berörda RSS. Den modellen bedöms vara mest korrekt utifrån regelverken för avtalssamverkan och konkurrensbestämmelserna.
- Utreda juridiska förutsättningar och ta fram avtal.
- Tydliggöra Partnerskapets roll framöver. Partnerskapet kommer fortsatt att engageras i Yrkesresan. Partnerskapet blir en garant för ett långvarigt och hållbart samarbete mellan relevanta aktörer för Yrkesresan. Partnerskapet kommer också att vara den aktör som genomför förstudier för nya områden som blir aktuella för yrkesresor. Partnerskapet blir också en viktig arena för de RSS som får ett nationellt uppdrag att ta fram och förvalta Yrkesresor för att stämma av pågående arbete. På Partnerskapets årsmöte beslutades att om tillräckligt många kommuner går med i Yrkesresan så att det blir möjligt att genomföra kommer Partnerskapet att omvandla Yrkesresan till ett prioriterat samverkansområde.
- Förankring. Socialchefsnätverket, NSKs-nätverket, RSS-nätverket har under året fått information om förslag till organisation mm. Förslaget har också presenterats för olika chefsnätverk ute i landets RSS:er, för politiska beredningar på SKR samt vid ett flertal informationstillfällen öppna för både kommuner och RSS:er.
- Kommunikation och förberedande av erbjudande. I november gick erbjudandet om att ansluta sig till Yrkesresan ut till alla förvaltningschefer inom kommunernas socialtjänster.

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Arbetet har kunnat utföras i stort sett enligt plan. Workshops och möten har skett digitalt istället för på plats. Tills viss del har detta försvårat arbetet.

PILOT IMPLEMENTERING AV NATIONELLA KUNSKAPSTÖD OM SPELBEROENDE

Bakgrund/problem beskrivning:

Initiativet till piloten kommer från Folkhälsomyndigheten och från verksamheter i missbruksvården som ser ett behov av ett länsgemensamt arbete med implementering av kunskapsstödet för stöd till personer med spelmissbruk/beroende om pengar.

Syfte:

Att kunna erbjuda en jämlik vård i länet för personer med spelmissbruk/beroende om pengar, oavsett boendekommun.

Mål:

Att identifiera hinder och framgångsfaktorer för implementering.

Att pröva en modell för att på ett strukturerat sätt implementera Socialstyrelsens kunskapsstöd om stöd och behandling vid spelmissbruk i kommuner och hälso och sjukvård.

I den strategiska gruppen ingår:

Verksamhetschefer socialtjänst, Hälso och sjukvård.

I den operativa gruppen ingår:

Socialtjänst, Psykiatri, Skuldrådgivare, Länsstyrelsen, Spelberoendes förening. Spelpiloten ingår nu i en sedan länge existerande processgrupp missbruk, där socialtjänst, närsjukvård och psykiatri finns representerade.

Genomförda aktiviteter 2020:

Förslag på vårdkedja vid spelberoende framtagna. Förslag att göra en pilot i en av kommunerna för att se hur det fungerar.

Ett läns-gemensamt arbete mellan kommuner och region pågår med revidering av regional överenskommelse om samverkan gällande insatser till vuxna, unga med riskbruk, missbruk, beroende. Där ska spel ingå som en del i överenskommelsen.

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Piloten har inte varit möjlig att påbörja på grund av pandemin. Ingen tidsplan finns för när det kan vara möjligt.

PILOT FÖRSTUDIE OM EVENTUELL YRKESRESA INOM VÅRD OCH OMSORG

Bakgrund/problem beskrivning:

Inom ramen för Partnerskapet pågår ett arbete med att undersöka förutsättningar för nationella yrkesresor för socialtjänstens medarbetare. Partnerskapet kommer framöver troligen vara arenan för att identifiera och genomföra förstudie av nya områden, vara garant för ett långvarigt och hållbart samarbete samt finnas som arena för dialog och samverkan kring pågående utveckling och förvaltning av Nationella yrkesresor. GR lyfte i april 2020 in en fråga till Partnerskapet gällande intresse av att genomföra en ny förstudie inom området vård och omsorg.

Kompetensförsörjning- kompetensutvecklingsbehovet är akut inom vård och omsorg, men det finns också behov av ett långsiktigt perspektiv med återkommande insatser. Inom verksamheterna finns omedelbara behov av att effektivisera, digitalisera och kvalitetssäkra utbildning. Detta gäller för såväl legitimerad som övrig personal. En pedagogiskt utformad lärandemodell anpassad för utförare inom vård och omsorg, skulle vara ett sätt att möta denna utmaning.

Vid partnerskapsmöte i september konstaterades att en majoritet av parterna i Partnerskapet (RSS, SKR och SoS) uttryckt ett intresse av att en förstudie kommer till stånd, i syfte att undersöka behov och förutsättningar för en Yrkesresa riktad till Vård och omsorg.

Syfte:

Förstudiens resultat ska bidra med underlag inför kommande prioritering och beslut av eventuell ny yrkesresa.

Mål:

Förstudien ska undersöka förutsättningar och behov samt ta fram konkreta förslag på struktur inför en eventuell yrkesresa (eller flera) inom området vård och omsorg. Med förutsättningar menas bland annat att det finns en samsyn kring vad ett sådant program skulle kunna innehålla.

Förstudien ska undersöka om Yrkesresan, ursprungligen framtagen inom barn och unga området, kan fungera som modell för hur kompetensutveckling kan utformas även inom området vård och omsorg. Vidare ska eventuella synergieffekter och svårigheter som kan uppstå med ett nationellt kompetensutvecklingsprogram inom området klargöras.

Förstudien ska resultera i en rapport som beskriver förutsättningar utifrån tre perspektiv: målgruppsanalys, behovsanalys och vad som kan göras inom ramen för kostnaden för den nationella yrkeresan.

I strategisk grupp ingår:

Magnus Wallinder, SoS
Helena Henningson, SKR
Ulrika Lifvakt, SKR
Nicholas Singleton, GR
Yvonne Witzöe, GR
Cecilia Axelsson, GR

I operativ grupp ingår:

Cecilia Axelsson, GR (30%) Ansvarig och samordnande för projektet
Karin Westberg, GR (20%)
Therese Hellman, Socialstyrelsen
Carina Wiström Bergstock, Socialstyrelsen
Helena Henningson, SKR
Ulrika Lifvakt, SKR

Genomförda aktiviteter 2020:

Arbetet har startat upp i oktober 2020. Den strategiska och den operativa gruppen har båda haft inledande möten där uppdragshandling och arbetsplan för det fortsatta arbetet har beslutats. Enkäter till kommuner och RSS, fördjupade intervjuer samt övrig faktainsamling ska ha slutförts under december månad.

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Kommunernas situation utifrån pandemin är ansträngd. Kommunerna får många förfrågningar om att delta i olika studier, samtidigt som man behöver fokusera på sitt huvuduppdrag. Det är svårt att avgöra om arbetet med denna pilot har påverkats av Covid -19 då arbetet startade igång under senare delen av 2020. Det kan dock komma ha betydelse för kommuners och RSS möjlighet att delta i enkät och intervjuer framåt.

8 Prioriterade samverkansområden

Nedan följer de samordnande parternas, i den strategiska gruppens, egna sammanfattning av arbetet.

INDIVIDBASERAD SYSTEMATISK UPPFÖLJNING

Bakgrund/problem beskrivning:

- Fokus på evidensbaserad praktik i socialtjänst har tydliggjort behovet av ökad lokal kunskapsutveckling.
- Många aktörer efterlyser stöd till systematisk uppföljning i syfte att utveckla lokal kunskap
- Socialstyrelsen och SKR hade redan före Partnerskapet inlett goda samarbeten kring systematisk uppföljning
- Stöd för systematisk uppföljning från såväl nationell till regional nivå, som från regional till lokal nivå, behöver utvecklas och förstärkas.
- Förslaget till ny socialtjänstlag, i vilken det skrivs in att verksamheten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, understryker ytterligare behovet av systematisk uppföljning och kunskapsutveckling.

Syfte med samverkan i Partnerskapet:

Syftet är att utveckla utformningen av det nationella stödet, för att stärka den regionala nivåns förmåga att stödja den lokala nivåns kapacitet, att med systematisk uppföljning utveckla sin verksamhet. Detta behöver göras i dialog med den regionala nivån, som kan fånga upp behov och förankra med den lokala nivån så att stöden kommer till nytta.

Mål:

- Fler av de regionala stödfunktionerna kan stödja kommuner som vill bedriva lokal systematisk uppföljning för att få kunskapsunderlag för verksamhetsutveckling
- Bättre lokal och regional kompetens/resurser kring uppföljning
- Ökad kompetens kring uppföljning som kan bidra till bättre upphandling och utformning av verksamhetssystem som stödjer och underlättar uppföljning
- Nationell nivå kan lättare finna pågående arbete med systematisk uppföljning och följa upp vissa sådana för ökad nationell kunskap

I den strategiska gruppen har följande personer ingått:

- Sirpa Virtanen, chef för socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer, Kommunförbundet Västernorrland
- Annika Nordström, verksamhetschef Hälsa och social välfärd, Region Västerbotten
- Hanna Ogestad, kvalitetschef, Region Gotland (fram till sommaren)
- Jenny Nybom, forskare, Socialstyrelsen
- Johanna Kumlin, enhetschef, Socialstyrelsen (från december)
- Mia Ledwith, samordnare, SKR

I den operativa gruppen har följande personer ingått:

- Daniel Örnberg, utvecklingsledare, Region Västerbotten
- Anna Jakobsson Lund, utbildningsledare och VFU-samordnare, Kommunförbundet Västernorrland
- Jenny Nybom, Socialstyrelsen
- Eva-Britt Lönnback-Yilma, Socialstyrelsen
- Rose-Marie Nylander, Socialstyrelsen (från december)
- Ulrika Hallensjö/Malin Michael, handläggare, SKR
- Astrid Salter/Ulrica Holmquist, administratör, SKR
- Mia Ledwith, samordnare, SKR

Nätverket för regionalt stöd till uppföljning och analys som SKR samordnar, har fungerat som referensgrupp för de SU-stöd som utvecklats inom ramen för Partnerskapet. Nätverket har SU-stödet i Partnerskapet som en stående punkt på nätverksträffarna och har bidragit stort i arbetet genom att lyfta behov och komma med input i utvecklingsarbetet av nya stöd.

Under året har den strategiska och operativa gruppen haft gemensamma möten, men föreslås under 2021 delas och ha separata möten. Det är fortsatt viktigt att chefsnivån står bakom och är insatta i arbetet för att ge det legitimitet. Dock renodlas deras roll till mer övergripande, strategiska frågor, medan den operativa gruppen fokusera på det praktiska arbetet med att utveckla och tillgängliggöra SU-stöden.

Under hösten har också arbetsgrupper börjat formeras utifrån två av de fyra fokusområden för SU-stödet i Partnerskapet hösten 2020 och år 2021 – för digitala seminarier samt stöd till kommuner att utveckla verksamhetssystem som underlättar individbaserad systematisk uppföljning. Strävan är att alla parter i Partnerskapet ska finnas representerade i alla grupperingar som arbeta med det prioriterade samverkansområdet systematisk uppföljning.

Genomförda aktiviteter 2020:

Under 2020 har den operativa gruppen tillsammans med nätverket arbetat för att sprida de SU-stöd som utvecklats inom Partnerskapet för att underlätta för regionala aktörer att stötta kommunerna i att bedriva individbaserad systematisk uppföljning.

Vid det gemensamma nätverksmöte som hölls för alla de nätverk som SKR samordnar inom socialtjänsten den 13 februari, var ett av tre teman som lyftes systematisk uppföljning. Linda Hörnsten från Familjebehandlingsenheten i Umeå berättade då om deras arbete med systematisk uppföljning och hur den kunskap som uppföljningsarbetet genererat har använts för att ställa om verksamheten för att bättre kunna möta brukarnas behov med kunskapsbaserade metoder.

Till Partnerskapets årsmöte i september presenterades ett förslag till fyra fokusområden för SU-stödet i Partnerskapet hösten 2020 samt 2021:

- Fler goda exempel på lokal individbaserad systematisk uppföljning som lett till ny kunskap och förändringar i verksamheten
- Digitala seminarier om individbaserad systematisk uppföljning
- Stöd för uppföljning kopplat till IBIC för äldreomsorg och funktionshinderområdet
- Fortsatt stöd till kommunerna att utveckla verksamhetssystem som underlättar systematisk uppföljning

Förslagen fångades upp av parterna och arbetades fram tillsammans med referensgruppen för SU-stödet: Nätverket för regionalt stöd till uppföljning och analys. De reviderades något efter avstämning och återkoppling från Partnerskapets styrgrupp, som tillsammans med årsmötet ställde sig bakom de fyra fokusområdena.

Under hösten har ett nytt konkret exempel på uppföljning som lett till ny kunskap och verksamhetsutveckling tagits fram från missbruks- och beroendevården i Trosa

och publicerats på Kunskapsguiden. Två av de exempel som togs fram under 2019 har också kompletterats med PM som tidigare saknats.

Under hösten har också ett projekt startats för att inom ramen för Partnerskapet stötta fyra pilotkommuner att komma igång med individbaserad systematisk uppföljning kopplad till handläggnings- och dokumentationsstödet IBIC inom funktionshinderområdet och äldreomsorg. Projektet genomförs som sex digitala halvdagsseminarier med handledning där emellan. Varje verksamhet deltar med ett team som under projektet planerar och genomför en liten uppföljning för att lära genom att göra. Flera av de stödmaterial som tidigare tagits fram inom ramen för Partnerskapet används i projektet.

Förhoppningen är att projektet dels kan generera fler konkreta exempel på uppföljning som lett till ny kunskap och verksamhetsutveckling, dels tydliggöra utmaningar och vilken typ av användarstöd som skulle vara hjälpsamt för att fler verksamheter inom vård och omsorg ska komma igång med individbaserad uppföljning. De kommuner som deltar är Kalmar, Tyresö, Strängnäs och Tierp och RSS:er som deltar är Nestor FoU, FoU Sörmland och Region Uppsala, tillsammans med Socialstyrelsen och SKR. Projektet avslutas i maj 2021.

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Arbetet med stöd till systematisk uppföljning har framför allt påverkats på så sätt att inga fysiska möten kan genomföras eller planeras och att den stora nationella konferens som planerades med fokus på individbaserad systematisk uppföljning inom ramen för Partnerskapet under 2021, har fått planeras om till en serie digitala seminarier. Även projektet med stöd till pilotkommuner inom äldreomsorg och funktionshinderområdet att komma igång med uppföljning kopplat till IBIC har fått genomföras helt digitalt. En av de kommuner som ursprungligen deltog i projektet har också varit tvungna att kliva av med anledning av pandemin.

PRIORITERAT SAMVERKANSOMRÅDE - KOMMUNALT FINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Bakgrund/problembeskrivning:

Kommunerna svarar för hälso- och sjukvård för många av de sköraste patienterna. Det gäller främst äldre och multisjuka och personer med stora funktionsnedsättningar. Många av dessa patienter har komplexa hälsoproblem. Flertalet patienter får vården i sitt ordinarie boende.

Socialstyrelsen har tagit fram en åtgärdsplan tillsammans med företrädare för RSS i piloten för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård. Planen började implementeras i samverkan med SKR och RSS under 2019 och arbetet har fortsatt under 2020. Under 2020 har arbetet med åtgärdsplanen integrerats med Socialstyrelsens stöd till omställningen till god och nära vård.

Syfte:

Personer med kommunal hälso- och sjukvård ska få en god vård och omsorg.

Mål:

Den prioriterade samverkansgruppen ska stödja samverkan mellan RSS, SKR och Socialstyrelsen så att det nationella stödet till kommunalt finansierad hälso- och sjukvård utgår från behov och förutsättningar i verksamheterna, främjar en effektiv resursanvändning och en god vård för patienterna i kommunalt finansierad hälso- och sjukvård.

I strategisk grupp ingår:

- RSS/Region Kronoberg
- RSS/Region Jämtland Härjedalen
- RSS/Fyrbodals kommunalförbund
- RSS/Kommunal utveckling Jönköpings län
- RSS/Kommunförbundet Skåne
- Sveriges kommuner och regioner
- Socialstyrelsen

I operativ grupp/grupper ingår:

I arbetet med att utveckla mål och nyckeltal för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård har en styrgrupp inrättats med företrädare för SKR, RSS, Socialstyrelsen och EU-kommissionen.

Genomförda aktiviteter och resultat 2020:

Projektet Mål och nyckeltal har etablerats genom att en projektplan har beslutats och EU-kommissionen har upphandlat konsulter som påbörjat arbete med informationsinsamling. Styrgruppen har genomfört flera digitala möten under året.

Den strategiska samverkansgruppen har medverkat på Socialchefsdagarna med ett förinspelat seminarium om kommunernas roll i omställningen mot en god och nära vård.

Den strategiska samverkansgruppen har gett vägledning till projekt som genomförs av Socialstyrelsen, t.ex. när det gäller stöd för samverkan.

Gruppen har haft tillfälle att utbyta erfarenheter om omställningen till god och nära vård.

Hur arbetet under året påverkats av pandemin:

Arbetet har påverkats av att det inte varit möjlighet att genomföra fysiska möten med kommuner och att resa utomlands för studiebesök inom ramen för EU-projektet.

9 Inriktning och planering 2021

Möten 2021

Parterna i Partnerskapet kommer att träffas två gånger under 2021 för dialogmöte och årsmöte.

- 25-26/3
- 19-20/10 (Årsmöte 19/10)

Partnerskapet kommer att avsätta en dag för ett kunskapsseminarium och att möjliggöra en fördjupad dialog om det prioriterade samverkansområdet kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård. Regionernas system för kunskapsstyrning kommer att bjudas in till detta tillfälle.

Under 2021 planerar kansliet i Partnerskapet att sammankalla till en dialog om Partnerskapets strategiska inriktning framåt. Förslagsvis hålls detta möte mellan Partnerskapets kansli, arbetsgrupp och styrgrupp tillsammans med representant för NSK-S, kansliet för Partnerskapet för hälso- och sjukvård samt möjligen även ytterligare representanter som kan bidra till strategisk utveckling.

Prioriterade samverkansområden 2021

Systematisk uppföljning:

Ett prioriterat samverkansområde är, som beskrivits ovan, ett långsiktigt åtagande i Partnerskapet. Vid årsmötet för partnerskapsmötet fattades beslut om fyra fokusområden för fortsatt arbete inom ramen för det prioriterade samverkansområdet SU 2021:

1. Fler goda exempel från fler verksamhetsområden på uppföljning som lett till ny kunskap och förändringar i verksamheter
2. En serie Digitala seminarier individbaserad systematisk uppföljning arrangerade av Partnerskapet
3. Utvecklat stöd för uppföljning kopplat till IBIC för äldreomsorg och funktionshinderområdet
4. Fortsatt stöd till kommunerna att utveckla verksamhetssystem som underlättar systematisk uppföljning

Kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård:

Partnerna i Partnerskapet bedömer att området behöver fortsatt samordnas och utvecklas och arbetet ska bidra till att det nationella stödet till kommunalt finansierad hälso- och sjukvård utgår från behov och förutsättningar i verksamheterna, främjar en effektiv resursanvändning och en god vård. Under 2021 kommer vi att fokusera på att stödja framtagandet av de stöd som föreslagits i den plan som tagits fram i samverkan. Arbetet inom projektet Mål och nyckeltal kommer att fortsätta och Partnerskapet kommer även att arrangera ett kunskapsseminarium om området tillsammans med regionernas kunskapsstyrningssystem och Partnerskapet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård.

Nationell tillämpning av Yrkesresan:

I februari 2021 kommer vi att veta om tillräckligt många kommuner väljer att ansluta sig till Yrkesresan för att starta upp arbetet. Fram till dess arbetar SKR, GR och SKL kommentus med att förbereda så mycket som möjligt för att det ska vara möjligt att direkt starta upp arbete med att skala upp den befintliga Yrkesresan inom barn och unga. Partnerskapet kommer att involveras när styrgruppen beslutat om vilka nya områden som ska genomlysas via förstudier.

Fortsatt arbete i piloter

Spelmissbruk:

Fortsatt arbete för att utforska framgångsfaktorer och hinder vid implementering av nya arbetssätt i Partnerskapet under 2021.

Effektivt tidigt stöd inom ekonomiskt bistånd och missbruk:

Arbetet färdigställs under december 2020 och ett flertal rapporter kommer därefter att presenteras och spridas i Partnerskapets kanaler. Stockholms stad kommer att hålla ett spridningsseminarium i slutet av januari. Fortsatt arbete kommer att ske med framtagande av en kunskapsöversikt gällande ekonomiskt bistånd. Rapporten planeras att vara slutförd under år 2022.

Yrkesresa vård och omsorg

Förstudien ska presentera sitt resultat i februari 2021. Därefter kommer resultatet att beredas i styrgruppen för Yrkesresan inför att beslut om nya Yrkesresor ska fattas. Detta under förutsättning att tillräckligt många kommuner väljer att ansluta sig till konceptet.

TIDIGARE ARBETE

Avslutade piloter

Forskningsfrågor i socialtjänsten

Samverkan mellan Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE), Statens beredning för medicinsk och social utredning (SBU) och RSS i syfte att identifiera forskningsfrågor för socialtjänsten. Resultatet användes sedan i framtagandet av forskningsagendan för Fortes 10-åriga program för tillämpad välfärdsforskning. Avslutades 2019.

Välfärdsteknologi

Samverkan mellan Myndigheten för delaktighet (MFD), E-hälsomyndigheten (EHM), Socialstyrelsen, RSS samt SKR i syfte att utveckla ett bättre anpassat stöd för implementering av välfärdsteknik i kommunerna. Avslutades bland annat på grund av att Piloten identifierade flera olika liknande initiativ på nationell nivå med samma syfte. Avslutades 2019.

Illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning

Samverkan mellan SKR, RSS och Socialstyrelsen i syfte att gemensamt beskriva och illustrera kunskapsstyrningssystemet för socialtjänsten. Resulterade i ett underlag som beskriver kunskapsstyrning på lokal, regional och nationell nivå. Avslutades 2018.

Systematisk uppföljning

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att göra en gapanalys och ta fram förslag på stöd som kan stärka den regionala nivåns kapacitet och förmåga att

stötta lokala verksamheter med systematisk uppföljning. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2018 (se ovan).

Kommunalt finansierad/bedriven hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att göra en gapanalys och en åtgärdsplan för att utveckla stödet till den kommunala hälso- och sjukvården. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2019 (se ovan).

Nationella yrkesresor för Socialtjänstens medarbetare

Samverkan mellan SKR, Socialstyrelsen och RSS i syfte att utreda om den regionala yrkesresa som Göteborgsregionen utvecklat för sina kommuner inom området myndighetsutövning för barn och unga går att skala upp. Dels i syfte att möjliggöra för kommuner i hela landet att ta del av den befintliga yrkesresa som redan finns och dels för att möjliggöra yrkesresor för personal inom fler områden i socialtjänsten. Omvandlades till prioriterat samverkansområde 2020 (se ovan).